

Valkonauha

2/2018

Omalla
paikalla on
hyvä olla
s. 16

KYLÄSSÄ
s. 12

Naiset,
äidit,
tyttäret

Valkonauha 2/2018

Pääkirjoitus	3	Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto
Tapahtumia paikallisyhdistyksissä	4	Toimituksen osoite: Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki puh. 091351 268 www.suomenvalkonauhaliitto.fi irja.eskelinen@suomenvalkonauhaliitto.fi
Hengellinen kirjoitus	6	Päätoimittaja: Pirkko Larkela
Runo puhuu	7	Toimitussihteeri: Irja Eskelinen
Pienimmän Lantin Yhteisö	8	Toimituskunta: Tarja Heino, Arja Laiho, Marja Kariluoto, Anna-Mari Laine, Tuulikki Perho ja Pirjo Sipilä.
Kylässä	12	Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella
Yhteiskunnan päättäjän puheenvuoro	14	Lehti ilmestyy neljänä numerona Tilaushinta 15 euroa vsk
Omalla paikalla on hyvä olla	16	Painopaikka: Eräsalon Kirjapaino Oy, Tampere
Albert Johannes Mosime Botswana	20	ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
Muistokirjoitukset	23	ISSN 2242-0045 (verkkojulkaisu)
Jyothin Home of Hope -terveiset Intiasta	26	Etukannen kuva: Pixabay
Kolme kysymystä yhteiskunnan päättäjälle	27	
Postia lukijoilta	28	
Selvin päin kesään	30	

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia.

Pankkiyhteys: Danske Bank IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

Diakonissa (eläk.), työnhajaaja Pirkko Larkela

Varapuheenjohtajat

Kotihoidon ohjaaja (eläk.) Elli Martikainen

Pankkivirkailija (eläk.) Tuulikki Perho

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki

puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

Suur-Helsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti

Luotsikatu 4 E, 00160 Helsinki

Naiset, äidit, tyttäret

Päätin hiukan tutkia sukuani ja erityisesti sen naisketjua. Kuljen ”aikakoneella” lähes 200 vuotta, jotta pääsen takaisin nykyhetkeen. Lopullisen kimmokkeen aikamatkaani sain filtri **Marja Pirttivaaralta**. Kuulin radiosta tämän Sitran asiantuntijan puhetta geneettisestä sukututkimuksesta, josta on tulossa myös kirja. Häneltä on jo ilmestynyt ”Juuresi näkyvät” -teos. Kirjastosta sitä on kysytty, koska varauksia on kolmisen sataa. Kuka minä olen -kysymys näyttää olevan ajankohtainen.

Eräs esiäideistäni oli **Wilhelmina**, joka syntyi Lammilla 1847. Miniäkseen hän sai **Ida Marian** Asikkalasta. Seuraavana tässä ketjussa onkin oma isoäitini **Selma Maria**, joka syntyi 1904. Selmasta ei voi puhua ilman isoisääni **Suloa**. Hänen äitinsä oli **Amanda Adolfina**.

Toisen sukuhaarani naisia olivat **Hedvig Maria** ja **Aurora**. Isoisäni **Antin** ja isoäitini **Ellenin** äidit. Tiedän hyvin vähän näiden naisten kohtaloista. Sen tiedän, että Amanda Adolfina, Aurora ja Hedvig Maria olivat syntyneet 1850-luvulla ennen 1860-luvun suuria nälkävuosia. He kaikki kokivat myös sota-aikoja, mutta selvisivät niistä.

Istumassa isomummu Paula sylissänsä ”milleniumvauva” Sara. Vas. takana nuori äiti Marika ja Tuulikki-mummu.

Omat isoäitini tunsin hyvin. Olivathan Ellen Susanna ja Selma Maria vain vähän yli nelikymppisiä, kun synnyin. Muut minulle tärkeät naiset ovat olleet äitini, kaksi tätiäni ja tyttöserkkuni. Lisäksi minulla on yksi tytär, **Marika**. Hänen tyttärensä ovat **Sara** ja **Laura**.

Tässä on koossa seitsemän ”tyttö-sukupolvea”, jossa on äitejä kuudessa polvessa.

Kun kirjoitin näiden naisten nimet, tuntui siltä, että he olivat eläviä ihmisiä. En tiedä, miten esiäitini olisivat suhtautuneet minuun ja minä heihin.

Luulen, että yhteinen toteamuksemme olisi: ”Elämä ei ole helppoa ja äitien ja tyttärien suhde on monimuotoinen”. Iloitsen kuitenkin siitä, että nämä naiset ovat eläneet ja antaneet minullekin elämänpipinän.

Leppoista äitienpäivää toivottaen

TUULIKKI
varapuheenjohtaja

Herkkyys ja tunteet elämän voimavarana -seminaareja

Maailma kaipaa enemmän herkkiä, empaattisia, myötätuntoisia ihmisiä – heitä ei voi koskaan olla liikaa. Kuten herra Bumble sanoo itkemisestä **Charles Dickensin** Oliver Twist -teoksessa: ”Se avaa keuhkot, pesee kasvot, harjoittaa silmiä ja hillitsee kiukun...Niin että itke pois vain”.

Usein herkkyys koetaan kuitenkin hankalana asiana, sillä herkkyys ja alttius uupua liittyvät usein yhteen. Herkkyyden säätely voi olla haastavaa, kun kokee työpaineita, ihmissuhteissa tai perhe-elämässä on vaikeuksia ja ympäröivä maailma rauhaton. Joskus etsimme näihin tilanteisiin helpotusta tavoilla, joista muodostuu uusia ongelmia kuten päihteiden käyttäminen ahdistuksen ja uupumuksen lieventäjänä.

Perehdyimme seminaareissa omien tarpeiden parempaan tunnistamiseen, stressin säätelyyn ja terveellisten rajojen luomiseen menettämättä herkkyyden lahjaa.

Seminaarit sisältävät alustusta, pieniä tehtäviä sekä keskustelua. Kouluttajana

on psykoterapeutti, neuropsykiatrinen valmentaja **Elina Mäenpää**. Tilaisuudet ovat osanottajille maksuttomia ja ne sisältävät taukotarjoilun (vapaaehtoinen kahviraha). Seminaarien järjestämiseen saadaan taloudellista tukea STEA:lta ja Agricola-opintokeskukselta.

• **Helsingissä 6.10.** Helsingin Valkonauha –Vita Bandet i Helsingfors ry, Bulevardi 15 C 32 (sisäpiha)

• **Lappeenrannassa 20.10.** Lappeenrannan Valkonauha ry

• **Mikkelissä 27.10.** Mikkelin Valkonauha ry

• **Turussa 17.11.** klo 11–14 Turun Valkonauha ry, Läntinen Pitkäkatu 33

Seminaareihin liittyvät vielä avoinna olevat asiat (kellonaika, paikka) ilmoitetaan myöhemmin paikallisyhdistysten ja liiton kotisivuilla.

Aurinkoista kesää lukijoillemme!

**Annetaan kevään ja kesän lämmön
koskettaa sydäntämme.**

Toimituskunta

Kansainvälisiltä TYÖKENTILTÄ

Jung Joo Kim Korean Valkonauhasta sekä Vanuatun Valkonauhassa toimiva korealainen valkonauhatyön lähetti **Nanjoo Kim** yhdessä paikallisen puheenjohtajan **Elizabeth Molidorodon** kanssa lähettivät Valkonauha-lehden lukijoille lämpimiä terveisiiä. Vanuatun Valkonauha on nyt toiminut kolme vuotta ja toiminnan käynnistämisessä on avustanut **Seung Hyun Seo** Uuden Seelannin Valkonauhasta. Tällä hetkellä ajankohtaisia työmuotoja ovat Vanuatun presbyteerisessä teologisessa seminaarissa toteutettava nais- ja opiskelijatyö.

Vanuatu on saarivaltio, joka sijaitsee Tyynellämerellä, noin 1 750 kilometriä Australiasta itään.

PYHÄKOULUMUISTO 60 VUODEN TAKAA

Yksi yhteinen lähes jokaisen valkonauhahydistyksen toteuttama 1950-luvun työmuoto oli pyhäkoulu. Tuolloin pyhäkoulussa käytiin lähes rippikouluikään asti. Turun Valkonauhan entinen puheenjohtaja **Leena Varjonen** kävi aikanaan Valkonauhan pyhäkoulua. Hän muistaa, että opettajana oli erittäin mukava **Lempi Systä**. Kokoontumiset olivat Yliopistonkadun ja Ursininkadun kulmatalossa. Talossa toimi Turun Kaupunkilähetys. Pyhäkoulun päätteeksi jokainen sai merkiksi osallistumisestaan tähden, joka kiinnitettiin aukeavan kortin sisällä olleeseen kruunun sakaroihin. Pyhäkoulussa oli

vuorovaikutteinen ilmapiiri. Lempi kyseli kuulumiset ja innosti lapsia pohtimaan Raamatun kertomusten sovelta-

Leena Varjonen (keskellä) oli Valkonauhan pyhäkoulussa 1950-luvulla.

mista senhetkiseen tilanteeseen. Toimintakausi päättyi joulujuhlaan ja kevätkuuhlaan, joihin myös vanhemmat osallistuivat. Leena muistaa lämpimästi, että myös hänen isänsä tuli mielellään näihin tilaisuuksiin.

Leenan pyhäkoulumuistot heräsivät kun hän löysi vanhan valokuvan. Leena löysi ja tunnisti itsensä tuosta muistorikkaasta, pyhäkoulussa otetusta kuvasta. Kuva on tallessa, mutta ei löytynyt Leenan kotiarkistosta tässä lehden numerossa julkaistavaksi.

IRJA ESKELINEN
LEENA VARJONEN

VOIMAA TARVITAAN

Jokaisena päivänä tarvitsemme voimia. Niitä saamme vaikkapa levosta, ravinnosta, liikunnasta ja mielekkäistä ihmissuhteista. Ilman niitä huomaamme nopeasti, että voimavarat hiipuvat ja jaksaminen käy yhä vaikeammaksi.

Elämä kysyy meiltä jatkuvasti voimia. Joudumme aika ajoin tilanteisiin, joissa voimiamme koetellaan. Raskaat ja vaikeat vaiheet nostavat mieleen kysymyksen: ”Miten selviän ja jaksan tämän yli?” Elämä opettaa, miten rajallisia me ihmiset olemme ja kuinka nopeasti voimamme saattavat huveta.

Elämänilon ei onneksi tarvitse perustua voimantunteeseen. Elämän voi kokea arvokkaaksi myös silloin, kun tuota tunnetta ei pysty tavoittamaan. Tämän näkökulman voi ajatella nousevan toivosta. Toivo ei nimittäin liittoudu voiman vaan lupauksen kanssa, lupauksen, joka tuo eteemme välähdyksen paremmasta tulevaisuudesta.

Kevät osuu kirkkovuodessamme pääsiäisen aikaan. Tämän juhlakauden sanoma muistuttaa yhä uudestaan, että kuolema on voitettu. Toiveikkaampaa sanomaa ja valoisa lupaus on vaikea kuvitella kuin se, mikä sisältyy viestiin Jeesuksen ylösnousemuksesta ja tyhjästä haudasta.

Me tarvitsemme voimia. Niitä etsimme ja niitä myös pyydämme. Apostoli Paavalin kokemus voimasta ja voiman tarpeesta on puhutteleva. Jeesuksen ylösnousemuksen julistaja sai huomata sen, miten monenlaiset kivut ja vaikeudet söivät hänen voimavarojaan. Heikkous tuntui tutumalta kuin voima.

Rukouksiinsa Paavali sai Jumalalta yllättävän vastauksen: ”Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa.” (1 Kor. 12:9) Vähän myöhemmin hän toteaa: ”Juuri heikkona olen voimakas.” (1 Kor. 12:10)

Voima, jonka Jumala antaa, ei suinkaan aina tunnu voimakkaalta. Se kätkeytyy jopa heikkouteen. Oleellista on sitenkin toivo, joka näkee Jumalan voiman saavan tilaa juuri silloin, kun omat voimat ovat vähissä.

Herrani, näet elämäni ja sen, mihin erityisesti tarvitsen voimia. Niitä sinulta pyydän kuten myös sitä, että heikkoudessani näkisin sinun voimasi ja mahdollisuutesi. Jätän itseni ja kaikki minulle tärkeät ihmiset ja asiat luottavasti sinun hyviin käsiisi. Aamen

TAPIO LUOMA
Espoon
hiippakunnan
piispa

*Minä kissankellolle laulan,
minä laulan ruoholle maan.
Minä en ole suurempi ollut,
en viisaampi milloinkaan
kuin kissankello, ja helkkää
minun lauluni pienuutta pelkkää,
ja vertaisilleni, vertaisilleni
laulan ainoastaan.*

*Me laulamme, kissankello
ja minä ja ruoho maan,
ja pienuudestamme meidät
niin helposti tunnetaan
ja onnellisuudesta, sillä
vain pienillä sydämillä
on onni – ja onni on:
kantaa suvenlämmintä sielussaan.*

LAURA VIRKKI

teoksessa Koko päivän on satanut (WSOY 1953)

Pienimmän Lantin Yhteisö

Jeesuksesta alkaen kristityt ovat olleet tarinoiden kertojia. Paljon tarinoita kerrotaan yhteisöistä, jotka Jumalan Pyhän Hengen avulla pyrkivät rakentamaan rauhan valtakuntaa. Pienimmän Lantin Yhteisö (PLY) on yksi näistä kristillisistä tarinoista. Se on kertomus, joka koskettaa ihmisiä siten, että siitä tulee osa omaa elämää! Kuitenkin voimme kysyä, miksi tätä tarinaa pitäisi kertoa vielä yli 60 vuotta syntymänsä jälkeen. Mutta tarina yksinkertaisuudessaan on sekä kertomisen että kuulemisen arvoinen.

Oli seitsemän naisen kansainvälinen ryhmä, joka lähti Amerikan presbyterisen kirkon organisoimana ja sponsoroimana lähetysmatkalle Tyynenmeren ympäristövaltioihin tarkoituksenaan viedä rauhan ja sovituksen sanomaa II maailmasodan jälkeen vielä toisilleen vihamielisiin maihin. Elettiin vuotta 1956 ja kohdemaita olivat Alaska, Korea, Japani ja Hong Kong. Naisten tarkoituksena oli vahvistaa keskinäistä yhteyttä, tutkia Raamattua, rukoilla yhdessä ja jakaa yhteisiä ilon ja huolen aiheita.

Viiden amerikkalaisen naisen lisäksi ryhmässä oli mukana intialainen **Shanti Solomon** ja Amerikassa asunut japanilainen opiskelija **Teruko Ohashi**. Kun ryhmä Japanin vierailun jälkeen oli lähdössä Koreaan, Shanti Solomonille ei myönnetty maahan pääsyä varten tarvittavaa viisumia. Hän jäi odottamaan ryhmää Filippiineille. Sodan aiheuttamat traumat ja vihamielisyys olivat edelleen selvästi ais-

tittavissa ja sovinnolle tuntui olevan hyvin vähän tilaa. Shanti itsekin tunsu ihmillisiä turhautuneisuuden ja koston tunteita jäätyään pois ryhmästä. Mutta kokiessaan oman tilanteensa hän mietti haavoittuneisuuden ja koston keskinäistä kierrettä.

Ainoa keino päästä pois tuosta kierreestä on anteeksianto. Meidän kristittyjen tulee aina ja uudestaan painottaa jokapäiväisessä elämässämme anteeksipyytämisen ja anteeksiantamisen merkitystä. Jeesus Kristus antoi ristinkuolemallaan meille esimerkin siitä, kuinka voimme pyytää Pyhää Henkeä antamaan meille voimaa antamaan anteeksi niille, jotka ovat meitä eniten loukanneet. Anteeksianto tuo mukanaan rakkautta ja kehittää luottamusta entisten vihamiestenkin välille.

Mitä sitten tapahtui?

Muiden naisten palattua matkaltaan Filippiineille, Shanti jakoi ajatuksensa heidän kanssaan. Rukous ylittää kaikki ihmisten rakentamat raja-aidat, ja niinpä naiset päättivät yhteistuumin aloittaa rukousliikkeen rauhan ja sovituksen puolesta.

”Lupasimme toisillemme, että jos joku pahoittaa mieleemme, sen sijaan että kapinoisimme, polvistuisimme ja rukoilimme Jumalalta voimaa antaa kyseiselle henkilölle anteeksi. Toisin sanoen aloitaisimme yksityisihmisten tasolla toimivan rukousliikkeen, koska kansallisella

tasolla olimme niin voimattomia.” Näin Shanti kertoi rukousliikkeen alkuketkistä.

Rukoileminen anteeksiannon puolesta silloin, kun itse tunsii olevansa loukattu, ei ollut yhtään helpompaa kuin rukoileminen hänen puolestaan, joka oli loukannut! Tilanteessa pitää päästä eroon kateudesta, epävarmuudesta, vihasta ja väkivallasta. Ei kukaan naisista ajatellut ottaneensa helppoa tehtävää – päinvastoin. Anteeksiantaminen perustuu Jumalan armoon, ja Jumalan armosta myös rukouspiiri maailman rauhan ja sovituksen puolesta kasvaa. Tämän yhteisen sitoumuksen konkreettiseksi merkiksi sovittiin kunkin maan pienin lantti, pienin kolikkoraaha rukouksen merkiksi.

Vaativattomasta alusta maailmanlaajuisiksi liikkeeksi!

Ryhmän naisten vetoamukseen vastasi ensimmäisenä isäntinä toimivat flippii-

niläiset. Japanilaiset yhteistyökumppanit seurasivat kohta perässä. Shanti sai tästä positiivisesta vastaanotosta voimaa jakaa ideoita kaikissa maissa, missä he vierailivat. Hän selitti: ”Meillä on tämä suunnitelma: Jokainen nainen laittaa säästöön (kerran kuukaudessa) maansa pienimmän lantin. Näin tehdessään hän rukoilee kaikkien kristittyjen naisten puolesta. Vuoden lopussa hän lähettää kolikkonsa tälle suunnitellulle naisten organisaatiolle. Kaikki nämä naisten lähettämät kolikot muodostaisivat rahaston.”

Kotiin palattuaan Shanti haastoi sekä Aasian kristityt naiset että Amerikan presbyteerisen kirkon naiset yhdistämään voimansa ja resurssinsa ja yhdessä aloittamaan kansainvälisen projektin oikeudenmukaisuuden, rauhan ja sovituksen puolesta. Se oli kristillisen rukouksen projekti ja positiivinen toimintamuoto, johon kristityt naiset kaikkialla maailmassa voivat

Joensuun ryhmä mukanaan siunatut lantit, esitteet ja lasten kirja *Shanti means Peace*.

osallistua riippumatta taloudellisesta asemastaan. Shantin rukoukset saivat vastauksen ja tämä vastaus oli projekti, jonka nimi on Pienimmän Lantin Yhteisö!

Margaret Shannon Amerikasta oli se henkilö, joka erityisesti ihastui pienimmän lantin ainutlaatuihin ideoihin ja teki aktiivisesti työtä liikkeen levittämiseksi kaikkialle maailmaan. Idea oli niin yksinkertainen, että naiset hyvin pian omaksuivat sen omakseen ja liike aloitti voimakkaan kasvun. Pakistan, Brasilia, Jugoslavia, Kanada, Kolumbia ja Libanon liittyivät joukkoon yhtä innokkaina kuin Intia, Amerikka, Korea ja Filippiinit!

1970-luvun alkupuolella valittiin oma pääsihteeri ja perustettiin kansainvälinen hallitus käsittelemään projektihakemuksia. Oma toimisto on sijainnut Taiwanissa ja nyttemmin jo vuodesta 2008 Filippiineillä. Aina, silloin ennen, kuten tänäänkin muistutetaan siitä, että PLY:n merkitys on sen hengessä, eikä sen materiaalisissa, kerätyissä varoissa. ”Yhteisön perusta on rukouksessa. Yhteisön yhteisyyden syvyys, idean kantavuus, perustuu kannettujen rukousten siunaukseen. Emme voi olettaa saavuttavamme maailmanlaajuisia yhteisyyttä, elleimme ole valmiita vastaanottamaan Jumalan lahjana puhdistavaa rukousta. Rukous saattaa meidät yhteen.” Näin meitä muistuttaa **U Kyaw Than** artikkelissaan PLY:n historiasta vuonna 1962 ja tämä olkoon meidänkin viestimme.

Miten PLY on toiminut Suomessa?

Suomessa on ollut PLY:n toimintaa pienimuotoisesti vuodesta 1994. Kanttori **Maija Vuorinen** Tuusulan seurakunnasta valittiin kansainväliseen hallitukseen vuosiksi 1994–1997 ja puheenjohtajaksi vuosiksi 1997–1999. PLY:n hallitus piti kokouksen Suomessa vuonna 1997 ja sen seurauksena toiminta päättyi Suomen

NNKY-liiton yhteyteen. NNKY oli mukana kokousjärjestelyissä ja toimi sen taustaorganisaationa.

Tilanne on ollut meillä ihanteellinen, onhan NNKY erityisesti naisten järjestö, ja se toimii myös ekumeenisesti. Suomessa on toiminut kaksi PLY:n yhteishenkilöä. Maijan Vuorisen jälkeen **Outi Piironen-Backman** Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta kantoi vastuuta vuosina 2007–2017 toiminnasta ja tiedon levittämisestä. Hän osallistui myös rukousliikkeen Pohjois-Amerikassa pidettyyn 60-vuotisjuhlaan syksyllä 2016. Tällä hetkellä varsinaista kansallista koordinaattoria ei ole nimetty, mutta NNKY-liitto pitää toimintaa edelleen yhteydessään ja lanttihartauksista on ottamassa vastuuta Keski-Uudenmaan NNKY (liisa.hynynen@pp.inet.fi). Erityyppisiä rukouspiirejä on ollut toiminnassa mukana 20–30 ja suurin piirtein saman verran henkilökohtaisesti asiasta kiinnostuneita yksittäisiä henkilöitä on tukenut toimintaa.

Lanttikirkkoja tai ns. Lanttihartauksia, joissa kerätyt lantit siunataan, vietetään perinteisesti kerran vuodessa joko keväällä tai syksyllä. Hartauksissa siunatut lantit tilitetään NNKY-liiton keräystilille, ja sieltä vuoden lopussa ne lähetetään Kirkkojen Maailmanneuvostossa olevalle PLY:n tilille. KMN vuorostaan toimittaa sovitut projektiavustukset eri puolille maailmaa sen mukaisesti kuin vuosittain syksyllä kokoontuva PLY:n hallitus on päättänyt. Alkuvuosina Suomen toiminta oli aika pienimuotoista, mutta vuoden 2007 jälkeen toimintaa on monin tavoin lisätty ja levitetty eri puolille Suomea. Alussa säännöllinen yhteydenpito NNKY:n toimiston henkilökuntaan Helsingissä oli hyvin tärkeää ja PLY otti vähitellen oman paikkansa järjestön toiminnassa. PLY:n ideasta on käyty kertomassa paitsi lukuisille NNKY-liiton pai-

Lanttihartaus Jokelan
Hyvän Tuulen tuvalla
syksyllä 2016.

kallisyhdistyksille, myös ortodoksisten seurakuntien naistenpiireissä eri puolilla Suomea. Tietoa on jaettu myös Suomen Ekumeenisen Neuvoston kokouksissa. PLY:n toimintaan ei kuulu varainkeruutapahtumat, mutta muutama poikkeus tästä säännöstä on Suomessa toteutettu. Lausuja **Kati Hannula** on lahjoittanut yhteisölle yleisötapahtumina toteutetut **Tito Collianderin** teksteistä sekä Neitsyt Mariaa käsittelevistä runoista toteutetut runoesityksensä.

Mistä lisää tietoa?

Kansainvälinen liike Fellowship of the Least Coin julkaisee kerran vuodessa toiminnasta ja projekteista kertovan raportin Messages and Reports ja joka toinen vuosi ilmestyvän ns. Circle of Prayer julkaisun, mikä tarjoaa rukousaiheita Raamatun teksteihin perustuvista tarinoista naisten kertomina eri puolilta maailmaa. Vuoden 2018 alusta pääsihteerinä on aloittanut Dr. **Liza B. Lamis**. Hänet voi tavoittaa sähköpostilla osoitteessa icflcph@gmail.com. Yleisesti Pienimmän Lantin Yhteisön toiminnasta voi saada lisätietoja netistä osoitteesta www.flc.net.ph. Siinä osoitteessa on tietoja myös toteutetuista projekteista. Suomen NNKY-liiton yhteystieto on nnky@ywca.fi. Jumala näki hyväksi lesken köyhyydessään antaman rovon suuren arvon (Mk.12:42) ja tämän esikuvan mukaisesti PLY tekee pienen

kauniiksi ja antaa kaikille ihmisille tasa-vertaisen osallistumisen mahdollisuuden taloudellisesta, kulttuurisesta tai mistään inhimillisesti rajoittavasta tekijästä huolimatta. Tähän meilläkin Suomessa on mahdollisuus!

*”Tänään, Jumalamme, rukoilemme että otat vastaan pienimmät lanttimme, ei materiaalisen hyvinvointimme ilmaisu-
na, vaan merkinä vilpittömästä halusta rukoilla. Rukoilemme sen puolesta, että kaikki olisimme yhtä ja että kristittyinä olisimme Sinun asettamiesi arvojen mukaisesti ihmisinä tasa-arvoisia, iloiten Sinun rakkaudestasi ja turvautuen suojelukseesi.”*

OUTI PIIROINEN-BACKMAN

Lähteenä käytetty kirjaa Lakshmi K.Daniel: *Many Prayer, One Prayer*, 1999.

Kylässä

5-vuotias tyttö meni vierailulle naapurisiin. Ei siihen seuraavaan taloon kotipihassa, vaan vähän kauemaksi. Oli viisasta vaihdella kyläpaikkoja päivittäin, niin oli enemmän ja erilaisia herkkuja tarjolla. Tyttö meni istumaan aina suoraan keittiön pöytään, koska mahdollinen tarjoilu oli silloin helpommin saatavilla. ”Teillä on sitten hieno pirttikalusto, tällaista meidän äitikin on toivonut kotiimme”, tuumasi tyttö ja pian miesväki olikin kantamassa ristiin rastiin pöytiä, tuolia ja penkkejä kahden talon välillä. Molemmat perheet saivat toivomansa kalusteet ja tyttö oli tietysti kaikkein ylpein onnistuneesta oivalluksesta.

7-vuotiaana tytön kotiin tuli vieraita. Ihana lapsiperhe. Tyttö todella riemastui ja kysyi kovalla äänellä vierailta jo heti eteisessä: ”Milloin te lähdette?”. Tytön vanhemmat toruivat kovasti tyttöä, ettei ollut sopivaa noilla sanoilla kommentoida juuri kylään tulleita ystäviä. Tyttö oli vain hämillään tapahtuneesta, koska hänen ainoa huolensa oli se, että mitä leikkiä tai peliä voidaan kylään tulleiden las-

ten kanssa leikkiä ilman pelkoa, että aika loppuu kesken.

Kun tyttö oli 10-vuotias, hän ehdotti pikkuveljelleen, että kun vanhemmat seuraavan kerran pyytävät meitä hakemaan kioskilta tupakkaa, niin kumpikaan ei suostu. Tyttö tuumasikin äidilleen, että et taida pystyä lopettamaan tupakointia. Äiti oli tosi topakkana ja sanoi kyllä pystyvänsä, mutta isäsi ei kyllä pysty lopettamaan. Isäkin jo osallistui keskusteluun ja väitti samaa, hän kyllä kykenee lopettaa tupakoinnin, mutta äitisi ei siihen pysty. Ja niin päätettiin aloittaa tupakkalakko, joka on pitänyt nyt jo yli 45 vuotta. Sen seurauksena perheen viikonloppuvieraat vaihtuivat ihan toisiin ihmisiin, koska kylään tulleiden piti mennä aina ulos tupakalle. Mikä ihanuus ja onni lapsille, kun ei enää mikään haissut tupakalle ja keittiöönkin löytyi aamuisin tie ilman ”savusukellusta”.

Murrosiässä tytön naapurustoon muutti ensimmäinen tyttö. Siihen asti leikki oli sujunut poikaporukan kanssa. Kyläily

iloksi. Vieläköhän jossakin toimii tämä ihastuttava tapa viedä vastaleivottuja leivonnaisia naapuriin?

Nainen on varttunut jo mummoikään. Elämä pyörii paljon oman perhepiirin ympärillä, mutta vielä joutaa kylässäkin käymään. Välillä tuntuu vain vaikealta yhteisen ajan löytäminen. Nykyihmisillä on kovin kiire...on töitä, harrastuksia, tulemista ja menemistä. Onneksi vielä voi vain rohkeasti mennä kylään sopimatta siitä etukäteen. Edelleen voi ottaa kahvi- ja pullapaketin mukaan, niin ei talonväen tarvitse huolestua siitä, onko juuri nyt mitään tarjottavaa. Ja voihan sitä istua ilman syömistä ja juomista. Puheltavaa kyllä riittää. Toisinaan voi joku olla kauhuissaan yllätysvieraasta, kun ei olla ehditty siivota ja puunata paikkoja, mutta kyläilyn idea onkin toisten tapaaminen ei tupatarkastus. Vanha viisaus kuuluukin: ”Talo elää tavallaan ja vieraat kulkee ajallaan.”

muuttui pian yökyläilyksi. Oli ihanaa höpöttää iltakaudet, joskus jopa yötä myöten, tyttökaverin kanssa. Maailmaa oli mukava parantaa. Ja samaa tarinaa on ollut helppo jatkaa myös aikuisena. Ei haittaa, vaikka vuodet ovat vierineet ja elämänpolut ovat poikenneet välillä satojenkin kilometrien päähän.

Tarinan tyttö kasvoi aikuiseksi ja osasi yllättää kyläilyvimmallaan myös miehensä. Mies ihmetteli mihin se vaimo oikein meni, kun tämä oli lähtenyt yöpaidassa hakemaan lehteä postilaatikolta. Naapurin mummo oli huomannut naisen ja oli hუutanut ikkunastaan hänet kanssaan aamukahville. Aika kului rupatellessa, eikä siinä ollut niin nuukaa vaatteiden kanssa. Nilkkoihin asti yltävä yöpuku sopi tilanteeseen aivan hyvin. Siihen aikaan oli tapana viedä naapuriin myös lämpimäisiä. Leipossa jo siunattiin leivät ja pullat ja niin niistä riitti aina osa myös tuttavien

Toivoisinkin, että meillä kiireisillä nykyihmisillä olisi vielä aikaa aitoon kohtaamiseen toistemme kanssa. Vieraanvieraisuus ei tarvitse tarkoittaa suuria määriä herkkuja ja joulusiivouksen kokoista rehkimistä ennen sovittua tapaamista. Kuulumisten vaihtaminen on lopulta aika yksinkertaista. Pitää vaan osata valita kyläilykohteet tarkoin, niin kuin se 5-vuotias tämän kirjoituksen alussa. Vuoroin vieraissa. Ole sinä se rohkea ja sovi tapaamisesta. Ja voidaanhan ne tapaamiset sopia myös kahvilaan.

TUULA LAHTI
*Uskonnon
ja psykologian
opettaja,
Keuruun
yhteiskoulu*

MUOVITON

maailma on mahdoton

Asken vietettiin muoviton-
ta maaliskuuta. En ottanut
siihen osaa. Muovittomuus
on käytännössä mahdoton-
ta. Kun heräämme aamulla,
olemme muovien kanssa tekemisissä jo
ennen sängystä nousemista. Lakanoissa
saattaa olla muovia, kännykkä on täyn-
nä muovia. Kahvinkeitinissä on muo-
via. Hammasharjakin on muovia.

Maailmamme on muovinen. Ensimmäi-
nen muovi, bakeliitti, keksittiin 1900-lu-
vun alussa. Bakeliitti oli lähtölaukaus kil-
pailuun, jossa muovit ovat syrjäyttäneet
muita materiaaleja ja jossa muoveille on
löydetty yhä uusia käyttötarkoituksia.
Muovien menestys ei ole sattumaa.

Jokainen voi omilla silmillään nähdä
luontoon päätyvän muoviroskan mää-
rän. Roskat eivät päädy väärään paik-
kaan itsestään. Joku on irrottanut otteen-
sa, kun olisi pitänyt jaksaa roskasäiliölle
saakka.

Roskaamisessa tavoilla ja tottumuksilla
on suuri merkitys. Ensimmäisen ja toi-

sen roskan tiputtaja saa vielä paheksuvia
katseita osakseen, mutta kolmas ja neljäs
ihminen roskaavat jo vapautuneemmin.
Kertakäyttöiset pakkaukset ja muoviku-
pit ovat oman menestyksensä uhreja. Ne
ovat halpoja ja suojaavat tuotteita erin-
omaisesti. Sama pätee moniin muihinkin
muovituotteisiin. Muovit ovat nimensä
mukaisesti muovailtavia ja erittäin mo-
nikäyttöisiä.

Näkyvän muoviroskan lisäksi on ole-
massa vieläkin haastavampi ongelma.
Muoviroskat hajoavat vanhetessaan hy-
vin pieniksi kappaleiksi, niin kutsutuksi
mikromuoviksi ja vielä pienemmäksi na-
nomuoviksi saakka. Aine ei häviä, se vain
muuttaa muotoaan.

Näiden hiukkasten vaikutuksia eri eli-
öihin ei vielä täysin tunneta. Esimerkiki-
si kalojen käytöksen on todettu muut-
tuneen, kun niiden aivoihin on päässyt
nanomuovia. Kaloista on tullut hitaam-
pia syömään ja liikkumaan. Mikromuo-
via päättyy vesistöihin myös Suomessa jä-
tevedenpuhdistamoiden kautta, lopulta
mereen saakka.

Jokaisen tuottamamme tavaran on oltava kierrätettävä alusta loppuun.

On tuhlausta haaskata arvokkaita ja yhä niukemmaksi käyviä uusiutumattomia luonnonvaroja entiseen malliin ja altistaa ympäristöä muovien haittavaikutuksille. On myös vastuutonta ulkoistaa muoviongelma kehitysmaihin, joissa ei ole asianmukaista jätteenkäsittelyä.

Euroopan unionin komissio on julkistanut ensimmäisen muovistrategian, jonka avulla ongelmiin on tarkoitus puuttua. Ratkaisu ei ole yksittäisissä toimissa, eikä pelkästään yksittäisten ihmisten hyvän tahdon varassa, vaan koko yhteiskunnan läpi menevässä ajattelutavan muutoksessa.

Jokaisen tuottamamme tavaran on oltava kierrätettävä alusta loppuun. Tätä kutsutaan kiertotaloudeksi.

Ennen kierrätyskelvottomia tuotteita elimme jo kiertotalouden aikaa. Kaikki käytettiin tarkasti hyväksi, eikä mitään haaskattu. Kun tavara oli lopulta riittävän kulu-
nut, se joko muokattiin uudeksi esineeksi

tai poltettiin energiaksi. Vanhassa on varaa parempi.

Muovittomuuden sijaan meidän pitää pyrkiä kierrätettävyyteen ja nuukaan ajattelutapaan. Muovien tilalle on kehitettävä luonnossa turvallisesti hajoavia materiaaleja. Puupohjaiset tuotteet tulevat yllättämään monen ihmisen positiivisesti. Jo nyt esimerkiksi kertakäyttökuppien muovikalvoja on pystytty korvaamaan puupohjaisilla pinnoitteilla.

Pohjimmiltaan muovissa kyse on suhtautumisesta tavaraan. Haluammeko lopulta kertakäyttöistä, ostohetkellä halpaa ja vaivatonta vai ajattelemmeko asioita pidemmällä tähtäimellä, ostamme harkiten ja vain todelliseen tarpeeseen?

ANNELI JÄÄTTEENMÄKI
Euroopan parlamentin jäsen

Omalla paikalla on hyvä olla

"Oletko huomannut, että
Marittan puheääni muuttuu,
kun hän opettaa?"

"Ai, tuleeko siitä jotenkin
kuuluvampi ja kovempi?"

"Ei, päinvastoin, se
muuttuu lempeämmäksi ja
pehmeämmäksi", kuvailee Effa,
Marittan kollega.
Maritta rakastaa opettamista.

Nuoruus

Maritta opiskeli kielenopettajaksi Tampereen yliopistossa pääkielinsänsä ja ruotsi. Opiskeluaikana ja pitkin 80-lukua Maritta rukoili puolisoa, jonka kanssa lähettäisiin opettamaan opettajia Afrikkaan. Valmistuttuaan ja työskenneltyään jonkun aikaa Maritta pyrki lukemaan kasvatustieteitä ja englantia, jotta hänellä olisi enemmän annettavaa opetustyöhön Afrikassa. Englantiin hyväksyttiin, mutta kasvatustieteeseen ei ja niin se opiskelu jäi.

Vuosikymmenen lopulla Maritta suoritti etäopiskeluna Kansanlähetyksen lähetysskurssin ensimmäisen puoliskon. Hän oli myös ottanut kummilapsen Keniasta ja kävi siellä kahden viikon matkalla vuonna 1989:

”Keniassa oli World Visionin kehityshankkeissa innostunut, eteenpäin menemisen ilmapiiri. Suomessa sen sijaan tuntui siltä, että kulttuurimme ja yhteis-

kuntamme on väsynyt ja tavallaan valmiiksi rakennettu, ja moni asia menee huonompaan suuntaan”, Maritta kertoo.

Maritta oli kielenopettajana koko 80-luvun.

”Pidin kovasti työstä, mutta vähitellen väsyin ainaisiin koepinoihin.” Kun ei ollut äitiyslomia tai muuta sopivaa katkosta, hän ajatteli, että on hyvä jäädä sapattivuotta pitämään, vuorotteluvapaalle ja lähteä

Maritta Peltokangas on tehnyt opetustyötään ilolla.

vapaaehtoistyöhön. Kun Maritta selvitteli mahdollisuuksiin lähteä, hänen opiskelukaverinsa houkutteli lähtemään Japaniin. Japanin suomalaiselta koululta kuitenkin vastattiin, että Kylväjän lähetettä on paljon, lukumäärää täytyy rajoittaa keskinäisen lähetysjärjestöjen tasapainon vuoksi.

”Enhän minä sen kummemmin ollut Kylväjän lähetti, mutta siihen se jäi. Kysyin sitten Kansanlähetykseltä ja tällä kertaa suunnaksi annettiin Lontoo. Aivan yhtä mahdollon kuin tuo Japani, enhän minä olisi sopinut siihen kulttuuriin ollenkaan, ja Lontoo, enhän minä ole kaupunki-ihminen!” puuskahtaa Maritta.

Seuraavaksi Maritta otti yhteyttä **Kaarlo Hirvilampeen**, joka oli silloin järjestöjen yhteinen koulutusshiiteeri Oulun hiippakunnassa. Oliko Etiopiassa tarvetta? Selvisi, että SLS tarvitsi opettajan suomalaiselle koululle Namibiaan. Maritta tuli vuodeksi opettamaan suomilapsia. Kahdeksi vuodeksi venähäneen sapattivuoden jälkeen Suomeen oli vaikea palata. Maritta oli kolme vuotta Suomessa ja sitten tuli uusi kutsu Ambomaalle, kun suomalaisen koulun opettaja jäi äitiyslomalle. Maritta esitti toiveensa saada olla kaksi vuotta tälläkin kertaa. Toinen vuosi oli palvelusta suomalaisten lasten opettajana Angolassa.

20 vuotta Shangalalassa

9.9.2017 Maritta vietti 20-vuotispäiväänsä Shangalalassa. Niin siinä tosiaan kävi, että kaksikymmentä vuotta vierähti Angolassa. Nyt Maritta

lähestyy eläkeikää ja miettii tulevaisuuttaan. Monenlaista tietotaitoa on saavutettu, portugali ja kwanjama...Maritta on opettanut monenlaisia aineita instituutissa. Eräs syyskuinen työpäivä oli tällainen: Aamulla etiikkaa lähetystyöntekijäkursilla. Etiikan opettaja kun oli sairastanut polveaan jo pitkään eikä voinut hoitaa tehtäväänsä, niinpä Maritta tarttui toimeen ja alkoi opettaa omastatunnosta, oikeasta ja väärästä. Opiskelijointa viisi oli paikalla, yksi puuttui. Yhdelle annettiin kesken tunnin tasapainojuomaa, jotta olo vahvistuisi. Opiskelijat saivat kokonaisvaltaista huoltoa. Seuraava sessio oli sitten juutalaisuutta/muita uskontoja pappien poikkeuskoulutuskursilla.

Iltapäivällä kotiin tuli portugalilainen kielen opiskelija. Kielen opettaja osaa hyvin opettaa kieltä, jossa verbimuodot ovat kussakin persoonassa erilaiset.

Shangalalan mäen pihatöihin Maritta on ottanut opiskelijoita. Se on auttanut heitä, koska palkaksi on saatu kirjallisuutta, kuten virsikirjoja, Raamattuja, jumalanpalveluskäsikirjoja, kristinoppia, kirkon historiaa ym. Maritan työ on ollut kokonaisvaltaista ja monipuolista. Kun tuntiopettajat ovat lähteneet seminaariin tai kokoukseen, on Maritta ottanut haltuunsa instituutin ryhmät niin, että jokaisella on ollut joku opitunti, eikä ole tarvinnut olla tyhjän panttina. Instituutti on tarvinnut opettajan, joka on ollut paikoillaan ja tehnyt sitä päätyökseen.

Kaikki haasteet on otettu vastaan

Vuosien varrella oppiainelistasta on tullut todella pitkä ja monipuolinen, mikä on ollut suuri rikkaus kielenopettajan työhön verrattuna.

”Itse asiassa ammattiuralani on kolme varsin erilaista jaksoa: kieltenopettajan ura Suomessa 14 vuotta, sitten lähettien lasten opetus lähes kaikilla peruskoululuokilla ja vuodesta 2002 alkaen täystoimiminen opettajana toimiminen Shangalalan Raamattu-instituutissa.”

”Aina kun eteen on tullut jokin uusi oppiaine, olen innostunut suunnittelusta ja materiaalin laatimisesta. Toisaalta se on ollut aikaa vievää, koska yleensä materiaalit on pitänyt laatia kahdella kielellä. Kwanjamankielisten monisteitten kieliasun olen usein tarkastuttanut jollain paikallisella tai luokan oppilailla. Monesti olemme jonkun työtoverin kanssa pähkäilleet pitkään, kun olemme etsineet sopivaa sanontaa. Kwanjaman kielellä kun ei ole olemassa lä-

ARTO SUOMINEN

Lapset soittavat nokkahuilua kouluvuoden päätösjuhlassa vuonna 1993 Onandjokwella Pohjois-Namibiassa.

heskään kaikkia kansainvälisessä käytössä olevia nykyajan termejä”, Maritta kertoo.

Jumala tietää

On joulukuun alku vuonna 2017 ja Maritta on matkalla äitinsä luokse Suomeen jouluksi ja kertoo näin:

”En ole enää opettaja, professori. Olen opettanut vuodesta 1980. Kun palaan tammikuussa takaisin Shangalalaan, olen vain lähetystyöntekijä ja sitten kohta eläkeläinen.”

”Olen kiittänyt Jumalaa, että sain tulla tänne. Japani, sinne olisin jäänyt 20 vuodeksi... Lontoo, ... Jumala tiesi, millaisessa ympäristössä viihdyn: maaseudulla maanviljelyn ja karjanhoidon keskellä. Itse-

kin olen saanut tehdä paljon ulkotöitä yhdessä opiskelijoitten kanssa. Lepo, liikunta ja pihatyöt ovat antaneet vastapainoa. Olen kiitollinen siitä, ettei ole tullut mitään tarvetta siirtää minua muualle Shangalalasta.”

Maritta kertoo kutsumuksestaan:

”Sisäisen rauhan on antanut tietoisuus siitä, että juuri siellä Jumala on halunnut minun olevan. Kun vuonna 1998 mietin Shangalalassa lapsia opettaessani, palaanko takaisin virkaani Suomessa vai sanonko itseni irti ja haen lähetyksurssille, kysyin asiaa Jumalalta ja otin Raamatusta ns. sormipaikkoja. Sain nämä kolme kohtaa: ”Tahtoisin hänen jäävän tänne.” (Joh.21:22)

”Uusi viini on laskettava uusiin leileihin.” (Luuk.5:38)
 ”Pois, pois! Paetkaa pohjoisesta maasta!” (Sak.2:10)
 Vastaus oli siis täysin selvä, ja sen ansiosta ei ole tarvinnut epäillä omaa paikkaansa, vaikka omaiset eivät ole ymmärtäneet sitä, että yhä uudelleen olen lähtenyt Angolaan.”

Suomalaisen koulun oppilaan äiti kiittää Marittaa kauniisti: ”Kun sain kuulla, että myös kirkon musiikkikurssit ovat Marcos Ndeutapon ja Marittan pitämiä, olin vakuuttunut siitä, että Maritta pystyy opettamaan mitä tahansa kenelle tahansa. Jos hän ei vielä tiedä, hän ottaa selvälle, ja sitten hän opettaa sen kulloisellekin oppilaalle tai opiskelijaryhmälle sen edellyttämällä tavalla, sen ”kielellä”. On totisesti Jumalan armoa, että sekä Namibiassa että Angolassa on saatu Maritta Peltokankaan hyvää opetusta alalla jos toisella.”

**Teksti MARITTA PELTOKANGAS
 ja PÄIVI REPO**

Albert Johannes Mosime

Botswana

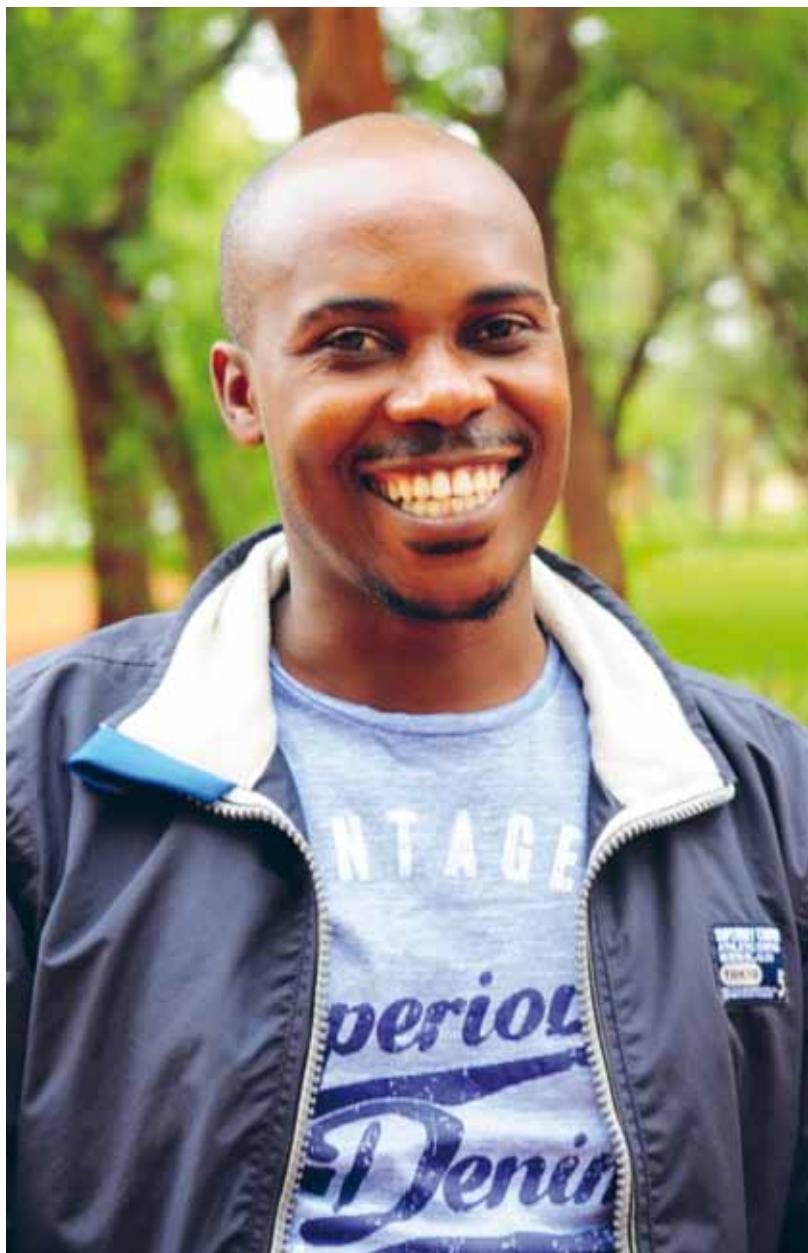
Synnyin 10. huhtikuuta vuonna 1983 Ramotswassa. Se on noin 45 kilometriä Botswanan pääkaupungista Gaboronesta. Olen koko nimeltäni Albert Johannes Mosime.

Kävin alakoulun Magoanessa ja yläasteen Ramotswan yläasteella. Sitten menin Kagisoon O-levelsejä varten. Kaikki nämä koulut sijaitsevat Ramotswassa. Osallistuin terveysopin opintoihin Boitekanelon opistossa ja sitten menin opiskelemaan ääniteknikon opintoja Limkokwingin yliopistoon Botswanaan.

Perheeseeni kuuluu 6 lasta, kolme tyttöä ja kolme poikaa. Yksinhuoltajaäiti kasvatte meidät. Olen itse neljänneksi vanhin. Harrastukseni ovat musiikki yleensä, musiikin säveltäminen ja äänittäminen, miksaus jne. Musiikin lisäksi harrastuksiani ovat lento- ja jalkapallo.

ELCB on perheeni

Kristittyinä oleminen merkitsee, että hyväksyy kaikki rotuun ja ihonväriin katsomatta. Se merkitsee avointa ja suurta sydäntä. Se merkitsee, että elämme sellaista elämää kuin Kristus haluaisi, tunnustaen

puuttemme ja koettaen parantaa ne.

Botswanan luterilainen kirkko, ELCB, on kuin perhe minulle, kirkko tarvitsee ihmisiä, jotka haluavat palvella Jumalaa täydestä sydämeään.

Musiikki Botswanan luterilaisessa kirkossa

Tahtoisin nähdä kirkon, joka laulaa kauniita lauluja. Ja että ne sopisivat tähän aikaan ja ympäristöön. Tahtoisin nähdä myös kirkon, joka rohkaisee vapaaehtoistyöntekijöitä ja tukee heitä. Haluan kokeilla kaikkia mahdollisia aktiviteetteja, jotta saavuttaisin tämän lopputuloksen.

Musiikin taso Botswanan kirkossa on mielestäni matalalla ja sitä pitää vahvistaa ja uudistaa. Musiikkikasvatus on tarpeen, jotta kirkon musiikkikasvatuksen taso saataisiin nostettua. Sain Lähetysseuran stipendin 2014. Opintoni tulivat päätökseen heinäkuussa 2017. Tein musiikkiteknikon diplomin paikallisessa Limkokwingin yliopistossa. Sain hyvän ja täyden tuen Lähetysseuralta. Minulla ei ole ollut

Albertilla on hymy herkässä, autossa hän kuuntelee klassista musiikkia.

Tulevaisuuden suunnitelmia tekemässä ovat tässä Albert, kirjanpitäjä Bethuel Francistownin Tsholofelongista ja Masasi-hankkeesta sekä Kangin lääninrovasti Onalenna Kaartze. ELCB-Felm hankepalaveriin kokoonnutaan yleensä kahdesti vuodessa.

Gaboronessa olevan katedraalin musiikki ja äänentoisto ovat Albertin vastuulla sunnuntaisin.

Melodi ya Tumiso – virsikirjaa (ylistyslauluja) Albert on ollut tekemässä yhdessä Maria Stirlingin kanssa. Tässä hän esittelee työtään Ilkka Revolle ja Marja Alastalolle. Kirja valmistui vuonna 2017.

mitään vaikeuksia ja olen kiitollinen saamastani tuesta. Haluaisin jatkaa opintojani, koska olen huomannut, että minulla olisi paljon oppimista kokeneilta ääniteknikoilta.

Suunnittelen perustavani kirkkoomme äänitysstudion, joka voisi olla tapa kerätä varoja kirkon työlle ja haaveilen myös kirkosta, joka pitäisi huolta kaikesta pastoreistaan. Haaveilen auttavani siinä, että kirkkoni elyisi taloudellisesti.

Ristikuva on Gaboron katedraalin etuikkunasta

Albert Mosime jakaa haaveitaan ja suunnitelmiaan uusille Botswanan läheteille Tiina Harjulle ja Veikko Huhdalle ELCB:n hankepalaverissa Woodpeckerissä helmikuun lopulla 2018. Tiina saapui HR-asiantuntijaksi ja Veikko taloudelliseksi neuvonantajaksi kahden vuoden pestiin kirkon tueksi. Lähetysseuran työ alkoi Botswanassa vuonna 1972.

Luther Rose Studios

Nyt Albertin unelma toteutuu: Hän johtaa Lähetysseuran rahoittamaa musiikkistudiohanketta tänä vuonna alkavan uuden projektin avulla. Huhtikuun loppuun mennessä avattavan studion nimeksi tulee Luther Rose Studios. Se huolehtii musiikkiin, liturgiaan, radioon ja AV-asioihin liittyvistä asioista. Studio sijaitsee fyysisesti Woodpeckerissä, Botswanan Gaboronessa.

Studion tavoitteena on myös virkistää laitoksen aktiviteetteja. Woodpecker on hiljainen paikka ja kuorot ovat aiemminkin äänittäneet sen kappelissa. Tarkoituksena on, että taltioidaan saarnoja ja erilaisia puheita, kuorojen esityksiä ja lasten laulua. Niinpä se palvelee ihan kaikkia kirkon osastoja ja kaikkia ikäryhmiä. Äänitysstudion avulla vahvistetaan kaupallisuuden, kasvatuksellisuuden ja dokumentaation näkökulmaa.

Tulevaisuudessa haaveena on laajentaa tämä Luther Rose Studios täydeksi mediastudioksi, jossa onnistuisi videointi ja graafinen suunnittelu.

PÄIVI REPO

Anja Lehden muistolle

Saimme palmusunnuntaita edeltävänä perjantaina 23.3. suruviestin. Valkonauhasisar **Anja Lehti** oli nukkunut ikiuuneen helsinkiläisessä hoitokodissa. Anja oli syntynyt 4.8.1929 Kanneljärvellä. Hän oli nuoruudestaan alkaen tarmokas ja urheilullinen. Erityisesti hiihto oli Anjalle mieluisa liikunnan laji. Sotavuosina Kanneljärvellä hiihdellessään hän törmäsi desantteihin, mutta rohkeasti Anja onnistui pääsemään turvallisesti kotiinsa ja saattoipa vielä tuoda sotilaille tärkeää tietoa havainnoistaan. Tuo kohtaaminen toi Anjalle myöhemmin rintamaveteraanin tunnuksen. Jatkosodan jälkeen Anjankin Karjalan koti jäi luovutetulle alueelle.

Anja jätti lämpimän muiston monella eri vuosikymmenellä mukana olleisiin ja eri-ikäisiin jäseniimme unohtamatta lapsiamme ja nuoriamme. Anjalla oli erityinen kyky lähestyä erilaisia ihmisiä ja luoda lämpöä ympärilleen. Kauneudenkaiju ja luottamus hyvyyteen ja rakkauteen olivat Anjan olemuksen ydintä. Monet meistä ovat saaneet vuosien varrella vierailta Anjan kauniissa kodissa, jossa oli vastassa hyvätuulinen pariskunta eli Anja ja **Nii-lo**. Viimeiset vuodet Anja eli yksin Nii-lo-puolison kuoltua, ensin omassa kodissa Hämeenlinnassa ja sitten hoitokodissa Helsingissä lähellä **Tuula**-tyttären perhettä.

Anja teki pitkän työuran maanmittaushallituksessa toimistosihteerinä. Työuran rinnalla kulki Valkonauhan vapaaehtoistyö. Anja kuului viime vuonna 50-vuotisjuhlaa viettäneen Hämeenlinnan Valkonauhan perustajajäseniin. Yhdistyksessä Anja joutui ”hyväkynäisenä” sihteeriksi ja sitä tehtävää hän hoiti kauan ja uskollisesti kymmeniä vuosia.

Anjan kohdalla Valkonauhan työnäky tarkoitti vuosikymmeniä jatkunutta vapaaehtoistyötä vankilälähtettinä. Anja työskenteli erityisesti Hämeenlinnan naisvankilassa ja Vanajan avovankilassa. Sain itsekin olla monena äitienpäivänä yhdessä **Anni**-tyttäreni kanssa Anjan mukana vankilassa. Kohtaamiset ja äideille valmistettu juhla ovat jääneet lähtemättömästi mieleeni.

Anja oli aktiivisesti mukana myös Hämeenlinnan Valkonauhan ylläpitämän Nuorison neuvonta-aseman toiminnassa. Siellä hän kohtasi monia päihdeongelmaisia tai muuten kuuntelijaa ja apua tarvitsevia eri-ikäisiä.

Anja toimi pitkään oman paikallisyhdistyksensä lisäksi myös Suomen Valkonauhaliiton hallituksessa. Anjan vapaaehtoistyötä arvostettiin laajasti. **Naisjärjestöjen Keskusliitto** myönsi hänelle Naistenpäivänä 1989 Mathilda Wrede -palkinnon ja oikeusministeri **Johannes Koskinen** tammi-kuussa 2001 Vankeinhoidon ansioristin.

Anjan elämän viimeiset ajat olivat hiljenemisen ja omaan maailmaan vetäytymisen aikaa.

Jobin paini Jumalansa kanssa on Vanhan testamentin viiltävimpiä kuvauksia. Mutta se päättyy kokemukseen: Olen varma, että Jumalalla on viimeinen sana. Hän kuulee minua, vaikka kukaan muu ei kuulisi. Hän ei jätä vastaamatta, vaikka

sitä vastausta ei kuulisi kukaan muu kuin minä astuessani viimeisen rajan yli. Anjan ei ole enää vaikea tulla ymmärretyksi, katse on taas iloinen ja silmät tuikkivat. Kaikki on nyt Anjalla hyvin.

Anjaa jäivät kaipaamaan Tuula-tytär perheeseen ja Anja-mummolle rakkaat lapsenlapset perheeseen.

*Oi viinimarjat, tunsitteko käden joka teidät poimi,
tarttui rankaan asettaen koriin rypäleen ja taas uutta haki –
Oi tunsitteko, kuinka yli maan kiiri kypsän hetken laulu,
ja juuri tässä kumartunut poimija löysi rukouksen,
sen jonka iltatuuli kantoi mukanaan
ja kuinka juuri tässä lensi enkelien saatto koskettaen teitä siivillään,
niin että käsi joka teidät poimi siunauksen sai,
yhä uudestaan siitä täyttyen.*

(Kirsi Kunnas)

IRJA ESKELINEN

Marjatta Kinnunen 11.8.1923–22.3.2018

Valkonauhan rakastama ”runotyttö”, kuopiolainen **Marjatta Kinnunen** oli perheensä kahdeksas lapsi ja samalla sisarusparven nuorin. Marjatan veljistä kolme kuoli ennen Marjatan syntymää ja isä Marjatan ollessa kuuden viikon ikäinen.

Marjatan lapsuudenkodissa laulettiin paljon samalla kun tehtiin iltapuhuita. Pojat veistelivät, äiti ja mummo kehräsivät ja pienet työtöt leikkivät. Marjatta sai varttua hyvän kodin lapsena, vaikka elämä oli ulkonaisesti niukkaa.

Talvisodan aikana Marjatta oli komennuksella koulutuskeskuksessa. Komennus päättyi kun hänen veljensä haavoittui ja Marjattaa tarvittiin kotona veljen hoitajana. Jatkosodan aikana Marjatta toimi lottatehtävissä sotasairaalassa.

Marjatta avioitui ja perheeseen syntyi poika. Perhe-elämä oli sopuisaa ja onnellista ja yhteistä aikaa puolison kanssa ehti karttua 59 vuotta. Marjatalle oli ominaista toisista huolehtiminen. Hän hoiti omassa kodissaan yhteensä lähes 20 vuotta omaa äitiään ja anoppiaan. Silloin ei

tunnettu intervallihoitoa tai muutakaan yhteiskunnan tarjoamaa apua.

Marjatta toimi pitkään pyhäkoulunopettajana ja ajan antaessa myöten myös Kuopion Valkonauhassa sekä seurakuntansa luottamushenkilönä. Marjatta toimi myös Suomen Valkonauhalliiton hallituksessa ja oli ahkera Valkonauha-lehden toimituskunnan jäsen.

Marjatalle oli runojen kirjoittamisen lahja ja taito. Saimme nauttia hänen teksteistään Valkonauhan juhlissa ja kokouksissa. Hän myös julkaisi omakustanteena runokirjan, jonka tuoton lahjoitti lähetystyölle.

Marjatta kirjoitti ystävälleen ja kaimalleen, Kuopion Valkonauhan kunniapuheenjohtaja **Marjatta Räisäselle** muistorunon. Haluamme kiittää ja muistaa nyt Marjatta Kinnusta sen runon sanoin:

*Olit ystävä meidän kaikkien,
esimerkki hyvän ihmisen.
Olit jakaja ilojen, surujen
ja tukena kärsivän lähimmäisen.
Nyt Herralta levon ja rauhan sait,
kun sinulle valkeni
ikuinen sunnuntai.*

KUOPION VALKONAUHAN JÄSENET

Jyothin Home of Hope -terveiset INTIASTA

Ratnasiri Yenduri, meidän kummityttöme, kasvaa ja voi hyvin. Hän on iloinen ekaluokkalainen, joka nauttii tanssimisesta ja ikänsä mukaisesti leikkimisestä. Lukeminen ja kirjoittaminen tuottaa vielä työtä. Näin kertoi **Jyoth**, yksi ensimmäisistä Home of Hopen tytöistä, joka nyt opiskelee Oulun Aikuisopetuskeskuksessa. Mukana hänellä oli Intian lastenkodin Suomen yhdyshenkilö **Anja Nummi**.

Saimme Home of Hope-kodin terveiset videokoosteen ja Jyothin kertomana. Jyoth kertoi myös tyttöjen ja naisten asemasta intialaisessa yhteiskunnassa. Naisella ja tytöllä ei ole arvoa edes perheen sisällä. Nainen/tyttö/vaimo on miehen omaisuutta, jota voi 'käyttää' tai kohdella halutes-

saan mielivaltaisesti. Äiti suree, kun Jyoth on jo 27-vuotias, mutta yhä naimaton. Jyoth kertoi pelkäävänsä naimisissa olevan siskonsa hengen puolesta eikä tällainen elämä häntä houkuttele.

Opiskeleminen, hyvä koulumenestys ja ammatti ovat juuri nyt etualalla, kertoo Jyoth hymyillen. Hän on onnellinen Home of Hopen ja kummien antamasta mahdollisuudesta sekä omasta että kaikkien siellä olevien ja olleiden tyttöjen puolesta. Opiskeleminen Suomessa on unelmien täyttymys. Kaikilla Home of Hopen lapsilla on mahdollisuus opiskella ammatti kummien lahjoitusten turvin.

Jyothin ja Anjan vierailu vakuuttivat kummilahjan merkityksen näille heikoimmassa asemassa oleville lap-

sille. Pienillä teoilla voi antaa toivon ja sisällön hyvään elämään. Hyvä lisää hyvää – se tarttuu – ja leviää. Home of Hopen voi lukea lisää netistä osoitteesta [homeofhope](http://homeofhope.com).

Jyothilla on ollut onnea myös Suomessa saadessaan hyvän kodin valkonauhaisaremme, **Eine Lindénin** luona. Jyoth on päässyt perheenjäseneksi ja saanut 'äidin', joka opastaa, ohjaa, antaa rajat ja rakkautta. Eine kertoi vaitineensa, että pitää opetella suomen kieli, jos haluaa asua täällä. Ei riitä, että koulussa luetaan englannin lisäksi suomea. Sitä pitää harjoitella aktiivisesti ja käyttää jokapäiväisessä elämässä. Eine kertoi käyttävänsä aina suomea keskustellessaan Jyothin kanssa. Ruokaa laitetaan sekä suomalaisittain että intialaisittain. Molemmat opettavat ja oppivat toisiltaan.

Vilkaan kyselyn ja keskustelun jälkeen puheenjohtajamme, **Maritta**, antoi Jyothille opiskelun tukemiseksi ja kannustamiseksi stipendin. Näimme konkreettisesti, miten pienellä avustuksella voi saada paljon aikaan.

Oulun Valkonauha sai vieraakseen Intiassa sijaitsevan Home of Hope lastenkodissa varttuneen Jyothin. Yhdistys tukee kodin toimintaa.

ARJA LAIHO

Oulun Valkonauha ry

KANSANEDUSTAJA

Antti Kaikkonen

● **MITÄ ÄITIENPÄIVÄ ON MERKINNYT JA MERKITSEE TEILLE?**

Äitienpäivä on yksi vuoden tärkeimmistä juhlapäivistä. Perheelleni se on viime vuosina merkinnyt hyvin paljon, sillä kärsimme pitkään lapsettomuudesta. Nythän meillä on jo hyvän aikaa ollut pikkuväkeä, kuusivuotias tyttö ja nelivuotias poika. Toimimme heille sijaisvanhempina, ja lapset ovat luonnollisesti hyvin tärkeitä ja rakkaita meille.

● **ONKO TEILLÄ JOKIN JUHLAPÄIVÄÄN LIITTYVÄ MUISTO, JONKA VOISITTE JAKAA LUKIJOILLEMME?**

Kun meillä ei ollut lapsia, äitienpäivät tuntuivat yhtäältä vähän hankaliltakin juhlapäiviltä. Kaikkialla korostetaan äitiyden merkitystä, niin kuin toki pitääkin. Samalla helposti unohtuu se, että jopa viidennes pariskunnista kärsii tahattomasta lapsettomuudesta. Monelle heistä äitienpäivä voi aiheuttaa vähän vaikeitakin tunteita. Äitienpäivää edeltävänä lauantaina vietetään valtakunnallista lapsettomien lauantaita. Se ei ole yhtä tunnettu, kuin äitienpäivä, mutta silti paikallaan oleva muistamisen paikka.

● **KUINKA VIETÄTTE ÄITIENPÄIVÄÄ NYKYISESSÄ ELÄMÄNTILANTEESSANNE?**

Äitiä muistetaan aamulla jollakin sopivalla tavalla. Eiköhän tuo tarkoita normaalia parempaa aamiaista ja lasten askartelemia kortteja. Ehkäpä käydään ulkona syömässä. Minulla on ollut tapana muistaa myös omaa äitimuoriani jollakin sopivalla tavalla.

Nuoruuteni Valkonauha

Oli vuosi 1959 rippileirin jälkeen, kun seurakuntanuorissa tapasivat ystäväni **Kristiina** ja **Hannele** veivät minut tutustumaan Turun Valkonauhaan. Puheenjohtajana oli silloin **Siiri Koivula**, meille Siiri-täti. Tapasimme hänen kodissaan Vähä-Heikkilän koululla, joskus myös Sairashuoneenkadun huoneistossa, jossa oli majoittuneena joitakin naisia. Siiri-täti täytti minun kohdallani aikuisen, turvallisen ihmisen tarpeen.

Kävimme tervehtimässä Kaks Kerrassa sijaitsevassa Suvilinnan tyttökodissa

olevia tyttöjä usein. Heidän kanssaan oli antoisia keskustelutuokioita niin Jumalasta kuin elämästä yleensä (mitä nyt me 15-vuotiaina itsekään ymmärsimme). Samoin vierailimme lähiseurakuntien tilaisuuksissa puhumassa. Siiri-tädin mukaan meillä oli niin houkuttelevat sukunimet: **Hehku**, **Liukas** ja **Virtanen**. Kävimme jopa Turun kasarmin sotilaskodissa. Se taisi olla joku äitienpäivätalaisuus nuorille varusmiehille.

Kesäkuussa 1960, heti juhannuksen jälkeen oli viikon mittainen tyttöleiri

Vas. Pirkko Larkela, Ulla Elomaa ja Päivi Pennanen.

Raision Kaanaanmaalla. Tyttöjä oli parikymmentä, iältään 9–14-vuotiaita. Omasa vastuuryhmässäni oli yhdeksän tyttöä, Turusta ja lähikunnista. Mukana oli muutama tyttökotityttökin, mutta sitä ei kerrottu muille leiriläisille. Leiri sujui kaikin puolin hyvin.

Heinäkuun puolivälissä vietimme viikon Valkonauhan leirikeskuksessa Lähdekalliolla. Liitto oli saanut vuonna 1956 lahjoituksena kesähuvilan Taipalsaaren pitäjältä Merenlahden kylästä. Lahjoittaja oli meidän Siiri-täti. Liitto osti ympäriltä lisää maata ja rakensi sekä laajensi tiloja. Lähdekallion avajaiset olivat elokuussa 1958. Toiminta jatkui vuoteen 1962, jolloin paikka siirtyi Lähdekalliosäätiölle. Viikko Lähdekalliolla oli varmaan jonkinlainen kiitos meille Kaanaan Kukonpäässä apuhjaajina olleille. Me kolme turkulaista matkasimme Lappeenrantaan junalla. Junanvaihtoja oli useita. Eräällä välillä junassa oli varsin ahdasta. Vapaana oli vain penkkiryhmä, jossa istui muuan pelastusupseeri, jo vanhempi mies (meidän mielestämme). Se välimatka oli

tosin riemullinen. Meillä riitti juttua ja välillä laulelimmekin. Kyseinen upseeri jaksosi asettua meidän tasollemme. Se jäi parhaiten mieleeni koko leiristä.

Suhteeni Valkonauhaan katkesi syksyllä 1961, sillä menin Järvenpäähän Lutheropistoon kahdeksi vuodeksi. Opiston jälkeen maailma vei minut eri puolille Suomea ja aina Tukholmaan asti. Palattuani takaisin Suomeen, perustin melko pian perheen ja jo 1969 muutimme Vahdolle. Täällä Vahdolla olen ollut tiiviisti mukana oman seurakuntani toiminnassa mm. luottamustehtävissä ja peräti 30 vuotta pyhäkoulunopettajana. Valkonauha ei kuitenkaan minusta täysin irronnut. Kerroin toiminnasta seurakunnassani ja ehdotin kolehtia kannettavaksi kirkossamme valkonauhatyölle. Nyt olen ollut jälleen muutaman vuoden mukana Turun Valkonauhan toiminnassa ja olen entistä useammin puhunut sen toiminnasta omassa seurakunnassani.

ULLA ELOMAA
o.s. LIUKAS

Sadonsiunaus ja kiitosjuhla Vahdon kirkossa 22.10.2017. Ulla Elomaa oikealla.

SELVIN PÄIN KESÄÄN!

Nuorten raittiit valinnat tukevat tasapainoista aikuisuutta

Maamme nuorison raitistuminen on jo tunnettu ilmiö. 15–18-vuotiaat ovat keskimäärin raittiimpia kuin heidän vanhempansa samassa iässä. Raitistumiskehitys on jatkunut koko 2000-luvun ajan. Monesti kuitenkin päihteiden käyttö alkaa 18 vuoden iässä. Samaan ikään sijoittuu usein valmistumisia ja merkittäviä elämänmuutoksia. Selvin päin kesään -kampanja muistuttaa nuoria ja heidän vanhempiaan tasapainoisen tulevaisuuden rakentamisesta tämän päivän harkitsevilla ratkaisuilla. Kaikkihan me haluamme tukea nuorten kasvua onnistuneeseen ja onnelliseen aikuisuuteen.

Kesän alkaminen antaa kaikille aihetta iloon ja juhlaan. Ammattiin valmistuvien lisäksi koululaiset saavat nauttia kesäloman alkamisesta. Hauskanpidon keskellä on tärkeää pysähtyä huomaamaan, että päihteettömän juhlinnan korvaamaton etu on siinä, että silloin myös päättöviikonlopun ja kesän alkajaisten jälkeiset päivät ovat yhä juhlaa. Hyviä syitä juhlaan ei siis kannata pilata päihteillä!

Valitettava tosiasia on, että suurimmalla osalla alaikäisistäkin on yhä päihdekokeiluja ja huolestuttava määrä alaikäisiä juo itsensä edelleen humalaan kuukausittain. Lisäksi päihteitä käyttävillä nuorilla on muita nuoria useammin perheessään mielenterveys- ja talousongelmia. Nämä asiat yhdistettyinä muun muassa kasvavaan nuuskan ja kannabiksen käyttöön haastavat aikuisväestön huolehtimaan paremmin nuorison hyvinvoinnista ja terveydestä. Vanhemmilla on näin merkittävä vastuu nuorten kesäjuhlinnan valvonnasta ja ohjaamisesta. Nuorten tulee saada kasvaa tasapainoisessa ympäristössä itsenäiseen ja vastuulliseen elämään. Tärkeintä on huolehtia nuortemme turvallisuudesta!

Selvin päin kesään -kampanja rohkaisee tänä vuonna uudistetulla ilmeellään kaikkia, erityisesti nuoria, päihteettömään juhlintaan ja kesän viettämiseen. Se haastaa myös kasvatusvastuussa olevat aikuiset toimimaan nuorten päihteettömän elämän ja turvallisuuden takaamiseksi sekä omien valintojen tarkastelemiseen. Vanhempien tulee osata ennakoida ja pohtia oman perheen pelisääntöjä juhlahumunkin keskellä. Aikuisten vastuulla on rakentaa yhdessä nuorten kanssa sellaista arkea ja juhlaa, jossa päihteettömyys on helppo ja luonnollinen valinta.

Kampanjassa muistutetaan, että kaikki päihteet, alkoholin, tupakan ja huumeiden lisäksi myös sähkösavukkeet, nuuska ja kannabis vahingoittavat terveyttä. Nuorten ja heidän vanhempiensa tulisi tunnistaa entistä paremmin myös niistä aiheutuvat sosiaaliset haitat ja välttää niiden käyttöä.

Selvin päin kesään -kampanja järjestetään 16. kerran ja se sijoittuu erityisesti koulujen päättäjaisviikonloppuun 2.–3.6.2018. Kampanjakumppaneina tänä vuonna ovat Raittiuden Ystävät ry, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Förbundet Hem och Skola, Koulutus Elämään -säätiö, KRAN rf, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Myllyhoito, Nuori kirkko ry, Nuorisokasvatussäätiö, Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik rf, Sininauhaliitto, Sininuorisoliitto, Suomen ASH, Suomen Punainen Risti, Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus, **Suomen Valkonauhaliitto** ja Viron Raittiusliitto. Kampanjan tapahtumia järjestetään mm. Kokkolassa ja Lohjalla.

Selvin päin kesään -kampanjatoimijat onnittelevat lämpimästi valmistujaisjuhliansa viettäviä nuoria ja toivottavat kaikille aurinkoista kesälomaa. Olemme ylpeitä nuortemme yhä raitistuvasta elämästä ja toivotamme rohkeutta päihteettömyyteen myös tulevaisuudessa. Juhlitaan turvallisesti ilman päihteitä!

SELVIN PÄIN KESÄÄN

SELVINPAINKESAA.FI

Posti Green

Eläviä sanoja

Lasten vuoksi kannattaa avata vielä tämän
vuoden ovi ja yrittää toivoa,
sillä maailma on nälkää täynnä, lasten nälkää,
mutta he eivät tuoneet nälkää tullessaan.
Lapsi tuo tullessaan leivän, huudon leivän
perään, huudon yli koko maanpiirin
ja kuollessaan lapsi jättää vierelleen leivän,
huudon syömättä jääneen leivän perään.
Lasten vuoksi kannattaa yhdistää voimat,
sillä maailmassa ei ole enää
muuta löydettävissä kuin lapsi
pyrkimässä syliin.

NTTLO RAUHALA

Kun olin hyvin pieni niin järvi oli sininen,
ja rannan kivet lämpöiset.
Kun olin hyvin pieni äidin käsivarsi tuoksui
aamulta, kun olin hyvin pieni
unesta uneen kävelin, nelijalkainen.

VTJJO KAJAVA

Sinä, Jumala annat runsaat sateet, nääntyneen
maasi sinä saat jälleen kukoistamaan. Sinun
väkesi elää siellä, hyvydessäsi sinä huolehdit
köyhistä, Jumala. Ps. 68:10-11

Valkonauha Suomessa: vastuuta sinusta ja minusta vuodesta 1896